

**אז: שר המיטפטים
מאת: ח"כ אורי אבנרי**

בתשובה לשאלתה שלי מס' 5375, מסר שר החינוך והתרבות ביום 15.11.72 במליאת הכנסת, כי ביום ה'23 באוקטובר 1972 מסר לידי היועץ המיטפטי לממשלה את החומר הנוגע לייצוא עתיקות בחתימת השר משה דיין לארצות הברית.

הנני מבקש לדעת:

- (1) האם בדק היועץ המיטפטי אם הגיעו העתיקות הנ"ל לידי השר משה דיין בדרך בלתי חוקית?
 - (2) האם בדק היועץ המיטפטי אם קיבל השר משה דיין רשיון כחוק לייצא את העתיקות הנ"ל?
 - (3) האם בדק היועץ המיטפטי אם התמורה ששולמה לשר דיין במטבע חוץ הועברה ארצה, בהתאם לחוק?
 - (4) האם בדק היועץ המיטפטי אם השר משה דיין דיווח על הכנסותיו אלה לשלטונות מס-ההכנסה?
 - (5) האם נגבתה מפי השר משה דיין עדות ביחס לשאלות הנ"ל?
 - (6) האם סיכם היועץ המיטפטי את מימצאיו? אם כן — האם הגיע לכלל מסקנה שיש ראיות לכאורה לכך שהשר משה דיין עבר אחת מן העבירות הנ"ל, או את כולן?
- אם כן — האם מתכוון היועץ המיטפטי לבקש את ביטול חסינותו של השר דיין, כדי להעמידו לדין כחוק?

על ראש האופנוע

בוער הכובע

מזה שבע שנים אני לוחם בכנסת להנהגת חובת השימוש בחגורות בטיחות, אך רבים מתנגדים לה, ודווקא השבוע העלה את התביעה הזאת ח"כ אגוזי, יהו" דה מאיר אברמוביץ. תוך כדי מתן תשובתו של שימיעון פרס, שריהתחבורה, אינני חילופי-הדברים הבאים: **שימיעון פרס:**... בעניין חגורות הבטיחות אנו מעדיפים לעבור קודם כל את שלב ההסברה והשינוע בדרכי נועם, לפני שאנו ניפגם לדרכי אכיפה של חוק. הדבר מחייב שיטור בהיקף גדול מאד...

אורי אבנרי: מדוע גם כן, אדוני השר, אתם תובעים חבישת קסדות, אשר רבים מתנגדים לה, ודווקא בעניין בטיחותי כה חיוני כמו חגורות בטיחות, שאינן גורמות לשום אי-נוחות, אינכם מוכנים לכפות?

שימיעון פרס: התשובה לכך היא משולשת: עניין זה (הקסדות) נוגע לציבור יותר קטן של אנשים: בסך הכל 30-40 אלף, ולא 600 אלף, שנית, זה נוגע לאנשים צעירים מאד, שהיינו רוצים כי כבר בראשית דרכם יחיו במיבב הבטיחות. יתר על כן, כמות הפגיעות האכזריות באנשים אלה היא בלתי-שוער, אני מציע לך לבקר בבתי-החולים, ולראות את מיטב הנוער, לשהם שוכבים עם מפרקות שבורות, ולצדם הבחורות שאותן הן הסיעו מאחור — ובדרך-כלל זה קצת מגביר את מהירות הנסיעה של

השבוע הנחנו על שולחן הכנסת הצעת חוק שהכילה בסך-הכל שבע מילים — אבל שהש- פעתה עשויה להכניס קרו-אור לחיי רבבות ישראלים:

חוק ביטול

מס הנוסיעות, 1972

חוק מס נסיעות חוק, תשי"א-1950
— בטל.

דברי הסבר

אין היום כל הצדקה לגביית מס-נסיעות מאזרחים ורושבים ישראלים, היוצאים לחו"ל. למעשה, ישראל היא המדינה היחידה בעולם, מילד בריית-המועצות, אשר הטילה מס גבוה על תושביה ואזרחיה היוצאים לחו"ל. בשנת 1949 חתמה ישראל על אמנת שיקאגו, בה הובעה התנגדות להטלת מיסים על נסיעות לחו"ל. לפי הפרוטוקול לתקנות איקא"ו, אשר ממשלת ישראל חתמה עליו ב-1966, התחייבן הממשלות החותמות לבטל ולהפחית כל מס על טיסות בינלאומיות. ישראל הפרה את התחייבותה לפי האמנה הנ"ל, וכן את התחייבותה בפרוטוקול הנ"ל, ואף לא נמנעה בעבר מלהגדיל את מס-הנסיעות.

חוק מסי-הנסיעות פוגע, למעשה, בי תושבי המדינה הפרי האמצעים, באשר בעלי האמצעים נוסעים לרוב לא ע"י חשבונם, ואם ע"י-חשבונם, הרי שהם מצליחים בהרבה מקרים להוריד הוצאה זו ממסי-הכנסה.

עובדי-ציבור, ורבים אחרים הגמנים על שיכבת "המיוחסים" בחברה הישראלית, אינם חשים למע" שהם בשיעור המס הגבוה. הגמנים על שיכבה זו, שהיא למעשה הצריכה להכריע בביטול המס, אינם חשים בו כלל, מאחר שאינם נוסעים על-חשבונם. מס זה אינו מוסיף כבוד לתדמיתה של המדינה.

האופנוע — והיית גם אתה מגיע למסקנות שלי. שאלנו את הטכניון, וכן חמשה מטובי הרופאים בארץ, ופרס אחד מהם, שהביע ספקות, כולם היו בדעה שמוכרחים לעשות זאת. אלה הן הסיבות.

אורי אבנרי: אבל אותה הדבר הל על חגורות בטיחות, אם לא למעלה חוה.

שימיעון פרס: אני אומר שזה מקיף ציבור הרבה יותר גדול. לגבי קסדות, גם מדינות אחרות הלכו בדרך

סלע המחזקות

זו, ואילו בעניין החגורות — ההיסוס הוא בינלאומי, בכל העולם... פנינו לכל הנהגים, עובדי המדינה, ור ביקשנו מהם שיסכימו לחגור חגורות-בטיחות.

אורי אבנרי: אינני חושב שיש משהו מבין נהגיי השרים החגור חגורת-בטיחות ואינני חושב שיש אף שר אחד החגור חגורת-בטיחות. יהיה זה לטובת העניין אם השרים ונהגיהם יתנו דוגמה אישית.

שימיעון פרס: השרים גם הם עובדי-מדינה, ואני מקווה שהם ילמדו מהנהגים שלהם. באותו מועד שה נהגים יתחילו לחגור את החגורות, גם השרים יעשו כן. השאלה היא בהחלט במקומה.

7 כושים קטנים

במכ"ם

כאשר נתמנה ח"כ שלמה רוזן ממפ"ם לסגן שר הקליטה, הצטרפה סיעתנו לדרישה לקיים על כך דיון במליאת הכנסת.

הנאום שלנו עורר חיוכים רבים — אף שגולדה מאיר יוגאל אלון נשארו רציניים:

אורי אבנרי: בדרך כלל אינני שייך לאגודת-מחלקי-השבחים-ההדדיים בכנסת. אסטה הפעם ממינהגי אילו נערכה בכנסת התהרות על התואר "חבר-כנסת הפופולרי ביותר בכנסת עצמה", יתכן מאד שחברי-הכנסת רוזן היה זוכה בה.

הכנסת איננה משופעת בכוחות. הכנסת אינה מאויישת.

אם כן, מה החכמה שאנחנו מוציאים חברי-כנסת מרכיבים מעבודת הכנסת, ומטילים עליהם תפקיד של סגן-שר, שביטודו זה דבר הוא תפקיד של פקיד בכיר. כנסת לכנסת הזאת חברה-כנסת גד יעקבי. הבטיחו לנו הרים וגבעות, שהנה מצטרפת לכנסת אישיות מקורית. מייד הפך להיות לסגן שר-התחבורה, הוא עושה בתפקידו דברים חשובים, אבל רישומו בכנסת אינו ניכר עוד.

כ"ציון קשת: מה קורה לך היום, שאתה מחלק שבחים?

אורי אבנרי: מותר פעם. **דב מילזמן:** קרה משהו. זה לא פשוט.

אורי אבנרי: זהו מזון למחשבה.

ידידנו, חברי-הכנסת עבד-אלי-עזיזי זועבי, הפך לסגן שר-הבריאות ונעלם מהכנסת. פשוטו כמשמעו. אינני רוצה לומר זאת על חברי-הכנסת שייך ג'בר מועדי, כי גם לפני מינויו לסגן שר-התקשורת לא ראינו אותו בכנסת. אבל מאז התמנה סגן שר-התקשורת — ורק אלוהים, או אלה, יודע מדוע — הוא נעלם מהכנסת עוד יותר, אם אפשר. אולי הוא עסוק בטלפונים, מנסה להתקשר עם הכנסת ואינו מוצא את הקשר...

ובכלל, מדוע סגני-שרים צריכים להשתייך לאותן מפלגות כמו השרים שלהם? מדוע כל המומחים לתחירות בבית הזה הם, במיקרה ליברלים עצמאיים? **מדוע כל מי שמבין בענייני פנים מוכרח לחבוש כיפה? מעולם לא הבנתי מה הקשר**

במאוס השנה העלינו בכנסת רעיון מהפ" כני: שכל מי שגדל בארץ יקבל, בראשית דר" כו (ברוב המיקרים: עם שיחורו מצה"ל) את אותן הזכויות שמקבל עולה חדש. השבוע הלבשו אמנון זיכרונני את הרעיון הזה בלבוש מיטפטי חדש, והנחנו אותו על שולחן הכנסת בצורת הצעת-חוק חדשה:

חוק זכויות

בני-הארץ, 1972

1. הענקות זכויות לבני הארץ בני עולים חדשים.

(א) כל אזרח ישראלי שמלאו לו 20 שנה, ושטרם הגיע לגיל 26 שנה (להלן — "בן-הארץ"). יהיה זכאי לכל אותן הלוואות, מענקים, הנחות והקלות במיסים, להם זכאי, על פי כל דין או הסדר, עולה חדש.

(ב) בן-הארץ יקבל את ההטבות דלעיל מקופת המדינה.

2. הגדרת עולה חדש.

עולה חדש בחוק זה — מי שבדו אשרת-עולה או תעודת-עולה לפי חוק השבות, תש"ו-1950, או מי שזכאי לאשרה או לתעודה כאמור, ובדו אשרה או רשיון לישיבת ארעי לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1957.

3. התאמת חוקים.

(א) כל דין יהיה כפוף ויותאם להוראות חוק זה.

(ב) כל דין המעניק הנחה והקלה במס לעולה חדש, יחול גם על בן-הארץ.

4. כללי ביצוע.

(א) תוך שלושה חודשים מיום היכנס חוק זה לתוקפו, יתקין שר-האוצר תקנות לביצוע האמור בסעיף 1 לעיל, ויקבע בהן את הנהלים והמקורות לקבלת הלוואות המענקים.

(ב) יחול שינוי כלשהו בהטבות הניתנות לעולה, ישונו בהתאם התקנות לגבי זכויות בן-הארץ.

5. תקנות וביצוע.

שר-האוצר ממונה על ביצוע חוק זה, והשר יהיה חייב להתקין תקנות בכל עניין הנוגע ל-ביצועו.

דברי הסבר

אם קיימת כיום הצדקה לשחרר ממיסים ולתת הלוואות לעולים חדשים, הרי קיים צי- דוק לתת את אותן ההטבות לצעירים, שגול- דו או גדלו בארץ.

בני-הארץ זכאים להסדר כעולים חדשים, והדבר דרוש כדי למנוע פער חברתי מיותר. עם מתן החקלות לעולים חדשים ברכישת אביזרי- יסוד, מועד לתת הקלה דומה לצעירים שגדלו בארץ, שמהם בתחילת דרכם, אם בדרך של מתן הלוואות ואם בדרך של הקלות מס.

בין הבנה בעניינים מוניציפליים, לכיסוי ראש.

שמחה פרידמן: כל יהודי צריך לחבוש כיפה.

אורי אבנרי: תאמין לי, ככל שאני מנסה להתעמק בדת ישראל, איני תופס מדוע זה טוב בעיני אלוהים שאדם יחבוש כיסוי-ראש, במה זה משפר את רמתו המוסרית?

הכה נסתכל מה קורה לסיעת מפ"ם. היא כוללת בסך הכל שבעה חברי-כנסת, ויש בה שמנה בעייתית-פקידים.

שני שרים שאינם חברי כנסת, (שמיטוב ופלד), שני "מנהיגים היסטוריים" — מין תפקיד בפני עצמו, (יערי וחזן), שני סגני-שרים (זועבי ורוזן), יושב-הראש ועדה (גרוסקמן), אחד סגן יושב-הראש הכנסת (ארזי), נשאר רק בלא תפקיד. אני חושב שמישהו צריך לקבל על עצמו, לשבץ גם אותו במקום הראוי לו. הנה אתה, שר החינוך והתרבות שילת שני סגנים בזמן האחרון, נשאת מימותם ובלתי-מסוגן לגמרי, אתה יכול לתת את הבעייה.

איני מבין את השיטה של סיגון משרדי-הממשלה. יש משרדי-ממשלה בלתי-מסוגנים, ויש כאלה שבהם יש סגן ואפילו שני סגנים. לפי איזה הגיון? האם החשובים בלא סגנים, או מיושבים משרדים הנחשבים פחות חשובים? משרד-החוק, משרד נרחב וגדול, אין בו סגן. משרד התיירות — יש בו סגן. משרד הביטחון, החולש על אימפריה עצומה מבחינה כלכלית, אין בו סגן. שר הביטחון אינו אוהב סגנים.

יצחק גולן: יש סגן בשם אחר.

אורי אבנרי: יש לו עוד, שאינו חברי-כנסת ואינו סגן, וגם אינו מתלהב להופיע בפני מוסדות הכנסת, למרות שהוא חולש על הרבה מיליארדים של לירות...*

שר-החינוך והתרבות, יש והוא משופע בסגנים, שניים לפחות, יש והוא מופיע ללא סגנים. ראש הממשלה, התפקיד החשוב ביותר בממשלה, אין במשרדה סגן.

* ליגאל אלון היו שני סגנים: אבנר שאקי, שסולק אחר הצבעתו בפרשת "מיהו יהודי", ואהרון ידליו, שהתפטר עם קבלת תפקיד מזכ"ל מיתלגת העבודה. ** הכוונה לצבי צור, שסירב תחילה להופיע בפני ועדת-הכספים בפרשת ורד.